

Ringmärkningsverksamheten vid Hammarö fågelstation 2010

Björn Ehrenroth

Hammarö fågelstation (59.15 N/13.31 E) var 2010 bemannad med ringmärkare 92 dagar, därav 88 dagar med fångst minst 4 timmar per dag. Inga märkningar utfördes i januari, februari, mars och december. Under våren skedde märkningar 15 dagar – 2 dagar i april och 13 dagar perioden 7-26 maj. Efter en trevande inledning med två märkdagar i mitten av juli och fyra dagar i början av augusti startade höstsäsongen 24 augusti. Med ett fåtal avbrott (25/8, 11/9, 15/9, 21/10, 31/10 och 1/11) pågick säsongen till 5 november. Vid avrustningen

11 november märktes bland annat en sen rödhake.

Totalt märktes 7 313 fåglar av 70 arter. I förhållande till fångstinsatsen var årets resultat ganska bra – antalet märkta fåglar per 100 nättimmar var 64 individer. Av de märkta fåglarna var 8,5% kungsfåglar och 29,7% mesar. Ingen ny märkart fångades.

Dagsfångster med minst 100 märkta fåglar erhöles 26 dagar, därav 7 dagar med minst 200 ex och 2 dagar med minst 300 ex. Högsta dagsantalet, 347 fåglar av 25 arter, erhöles 10 oktober.

Tabell 1. Fördelning av bemanningsdagar för märkning, nättimmar samt ringmärkta fåglar under olika månader 2010 vid Hammarö fågelstation. Ingen märkning skedde under januari, februari, mars och december.

Number of ringing days, net hours and birds ringed in different months in 2010 at Hammarö Bird Observatory. No ringing activity in January, February, March and December.

Månad	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Totalt
Antal dagar	2	13	1	2	12	28	29	5	92
Antal nättim.	45	985	0	120	1315	3560	5030	350	11405
Antal fåglar	36	228	7	162	698	2886	3179	117	7313

Sammanlagt 16 arter märktes i antal över 100 ex: blåmes (888), rödhake (739), grönsiska (688), kungsfågel (619), talgoxe (535), stjärtmes (459), lövsångare (434), gråsiska (423), järnsparv (366), gärdsmyg (344), svarthätta (252), talltita (195), domherre (184), trädgårdssångare (132), gransångare (118) och trädkrypare (111).

Följande personer arbetade som ringmärkare enstaka eller flera dagar: Björn Ehrenroth, Micael Fash, Roger Jonasson, Sven Larsson, Berne Martinsson, Anders Melin, Bimbi Ollberg, Jan Rees och Nina Rees. Utöver att flera märkare även har arbetat som assistenter, har följande personer medverkat i fångsten: Ida Dahlgren, Klas Dahlgren, Lena Ekmark, Caroline Josefsson, Anders Martinsson, Tina Oll-

berg och Laura Toivonen. Carl Westlund var prao två dagar i slutet av oktober. Ytterligare ett antal KOF-medlemmar har medverkat med olika praktiska åtgärder. Samtliga tackas för ett gott arbete.

Guidning och övrig information

Endast tre grupper på sammanlagt 54 personer guidades under våren. Höstens visningar startade 2 september och avslutades 16 oktober. Under den perioden guidades 18 grupper på sammanlagt 331 personer. Fågelstationens Dag 26 september lockade 400 personer, som fick se många fåglar på nära håll. Dagen var en av höstens bästa fångstdagar, med 283 märkta fåglar av 24 arter. De vanligaste arterna var rödhake (68), järnsparv (62), kungsfågel

Även under Fågelstationens dag 2010 var vädret utmärkt. Här visar Björn Ehrenroth en nymärkt grönsiska vid informationsanläggningen. 283 fåglar märktes den dagen, vilket blev en av höstens högsta dagssummor.

(33) och grönsiska (30). Sena tropikflyttare var en ärtsångare och en svartvit flugsnappare.

Sammanlagt under året guidades 785 personer. Utöver de bokade guidningarna har det varit en hel del spontana visningar, när intresserade personer kommit fram för att beskåda verksamheten. Arbetena vid stationen har som brukligt uppmärksammats i regionala tidningar.

Fångstmetoder och märkplatser

Nätfångsten skedde i vanlig ordning vid de fasta nätplatserna kring Spången samt nära och väster om Fyren. Under tidiga våren fångades fåglar även vid stationens utfodringsplats. Bandspelare för att locka vissa arter till näten användes i mycket liten

omfattning. På grund av personalbrist var näten vid Fyren många dagar oanvända.

Vårmärkningen

Två märkdagar i april gav 36 fåglar och 13 dagar i maj 228 fåglar av 30 arter. De fem vanligaste arterna i maj var: lövsångare (86), grönsiska (25), ärtsångare (18), svarthätta (14) och rödhake (12). Ovanliga fåglar i näten var svart rödstjärt (1), blåhake (1), mindre korsnäbb (2) och rosenfink (1). Samma dag som den svarta rödstjärten, en hona, märktes fångades tidigare på morgonen en annan individ av samma art och kön. Fågeln bar en främmande svensk ring och det visade sig, att denna fågel var märkt 6 dagar tidigare på Landsort.

En honfärgad svart rödstjärt (inte fågeln på bilden) kontrollerades i maj. Fågeln var märkt på Landsort 6 dagar tidigare. Endast 8 svarta rödstjärtar har märkts under åren och ingen främmande har kontrollerats. Således var detta en kontroll utöver det vanliga. Foto: Dan Mangsbo

Höstmärkningen

Under två morgnar i juli märktes 162 fåglar, vilket återigen indikerar, att juli är en bra märkmånad. När kan vi genomföra märkning hela juli månad? Fyra dagar i början av augusti (3-6/8) gav 255 märkta fåglar (medelfångst 64 ex/per dag), bland annat 20 törnskator. Efter 17 dagar utan bemanning återupptogs arbetet – 7 dagar i slutet av månaden resulterade i 437 märkta fåglar (medelfångst 62 ex/dag). Den dåliga täckningen i början av säsongen återspeglas i låga märksummor för flera arter tropikflyttare. Det var dock en bra säsong för svarthätta, med 238 märkta, därav 145 i september. Nytt dagsrekord med 18 märkta nåddes 26 augusti.

September var en förhållandevis bra månad med medelfångsten 103 fåglar per

dag. Gärdsmyg, järnsparv och rödhake märktes i rätt stort antal. För kungsfågel blev det däremot ett nytt bottenår, det andra i rad. Ett par sena tropikflyttare var grönsångare (13/9) och härmsångare märkt (16/9).

Oktober var den kvantitativt bästa månaden med 3 179 märkta fåglar under 29 dagar (medel 110 ex/dag). Utöver flera invasionsarter var det relativt god fångst av gärdsmyg, järnsparv, rödhake och grönsiska. Sena tropikflyttare var 2 lövsångare 8 oktober och en trädgårdsångare 29 oktober.

Ovanliga arter i näten var lärkfalk (1), ringduva (1), gök (2), kattuggla (1), blåhake (1), gräshoppsångare (1), höksångare (1), taigasångare (1), varfågel (2) och rosenfink (1).

Goda fångster av järnsparv gjordes under hösten. Foto: Dan Mangsbo

En gammal ärtsångare, som fångades 27 augusti väster om Spången, bar en israelisk ring och var märkt 28 mars samma år som fjolåring vid Eilats ringmärkningsstation.

En brunsiska, märkt 21 september 2009 på Svenska Högarna, kontrollerades 11 oktober 2010 och en brunsiska, märkt 7 oktober 2008 på Utklippan, kontrollerades 13 oktober 2010.

Sävsparven 1EK07119 märktes som årsunge 30 augusti 2001 i Harbo, Uppland. Fågeln kontrollerades på Hammarö 6 augusti 2010 och var då drygt 9 år gammal – nytt svenskt åldersrekord för arten.

Invasionsfåglar

Flyttande ugglor förekom knappast alls denna höst. Sparvuggla noterades 1/10

och 13/10 men ingen individ märktes. En pärluggla observerades 15/10. Gråspettar registrerades 13 dagar – en tidig fågel 16/9 och övriga 2-23/10 – och 3 ex märktes. Mindre hackspett observerades 9 dagar 22/9-28/10 och 7 ex märktes. Även tretåiga hackspettar var i rörelse – arten registrerades 18 dagar 4/9-28/10 och 3 ex märktes.

Sidensvans noterades 15 dagar 26/9-4/11. Stjärtmesar besökte udden åtskilliga dagar (31 obs.dagar 5/9-5/11) och märksumman 459 ex vittnar om en ganska kraftig invasion. Efter flera år med mycket klen fångst, cirka 20 ex per säsong, uppträdde talltitan smått invasionsartat och 195 ex kunde märkas. Merparten av titorna togs från mitten av september till mitten av oktober. De två bästa fångstdagarna var

Talltita visade glädjande nog en kraftig uppgång efter många år med låga märksiffror. 459 ex ringmärktes. Foto: Dan Mangsbo.

1/10 (31 ex) och 30/9 (26 ex). För svartmes var flyttningsrörelserna av mindre omfattning (85 märkta) medan både blåmes och talgoxe uppvisade kraftiga invasionsflyttningar. Även för nötväcka och trädkrypare var märkresultaten relativt höga med 42 ex respektive 111 ex.

Nötkråka observerades endast en gång – 1 ex 22/9. Nötskrikor passerade i förhållandevis litet antal (3 ex märktes). Ovanligt många gråsiskor fångades, merparten perioden 8-29 oktober. Det blev

både nytt årsrekord med 423 ex och nytt dagsrekord 13/10 med 76 märkta. Av de fångade gråsiskorna bestämdes 74% till rasen *Carduelis flammea cabaret* (brunsiska). Större och mindre korsnäbb visade sig endast i litet antal. En bändelkorsnäbb observerades 30/9. Tallbit noterades tre dagar – 2 ex 23/10, 1 ex 26/10 och 1 ex 29/10. Märkresultatet för domherre, 184 ex, tyder på rätt omfattande flyttrörelser under senhösten.

Av gråsiskor blev det såväl årsrekord med 423 ex märkta som dagsrekord 13/10 då 76 ex märktes. Foto: Michal Polakowski

Webadresser

KOF: www.kofkarlstad.se

Fågelstationen: www.kofkarlstad.se/hf/

Tabell 2. Uppträdandet av invasionsarter / partiella flyttare hösten 2010 vid Hammarö fågelstation; vandringsrörelsernas relativa styrka.

The occurrence of irregular migrants in autumn 2010 at Hammarö Bird Observatory; relative strength of the movements.

6 - mycket kraftig (<i>very strong</i>)		2 - svag (<i>weak</i>)	
5 - kraftig (<i>strong</i>)		1 - mycket svag (<i>very weak</i>)	
4 - ganska kraftig (<i>rather strong</i>)		0 - inga observationer (<i>no observations</i>)	
3 - måttlig (<i>moderate</i>)			

<i>Nyctea scandiaca</i>	0	<i>Parus montanus</i>	4
<i>Surnia ulula</i>	0	<i>P. cinctus</i>	0
<i>Glaucidium passerinum</i>	1	<i>P. ater</i>	3
<i>Asio otus</i>	0	<i>P. caeruleus</i>	5
<i>Aegolius funereus</i>	1	<i>P. major</i>	5
<i>Picus canus</i>	3	<i>Sitta europaea</i>	5
<i>Dryocopus martius</i>	2	<i>Certhia familiaris</i>	4
<i>Dendrocopos major</i>	3	<i>Garrulus glandarius</i>	3
<i>D. leucotos</i>	0	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	1
<i>D. minor</i>	4	<i>Carduelis flammea</i>	4
<i>Picoides tridactylus</i>	4	<i>Loxia leucoptera</i>	1
<i>Bombycilla garrulus</i>	3	<i>Loxia cur./pyt.</i>	2
<i>Aegithalos caudatus</i>	4	<i>Pinicola enucleator</i>	1
		<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	4

Gör som många medlemmar i KOF.

Köp handkikare, tubkikare
och fotoutrustning hos

Expert Mitt i City

på Järnvägsgatan i Karlstad.

Här finns kvalitetsmärken som Leica,

Swarovski, Zeiss och Kowa m. fl.